

Precízne systémy pre vyhľadávanie a identifikácia ruje, sledovanie zdravotného stavu dojníc

BETTER COWS | BETTER LIFE

Miroslav Duchoň
SHA – 4.12.2018

Říje

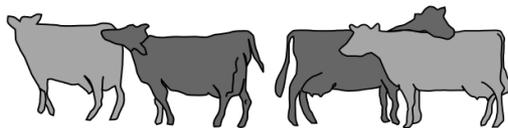
Základní projevy říje krav

Vizuální – chování, neklid, snížený příjem krmiva, cervikální hlen, atd.

Skryté – přítomnost zralého folikulu, otevírání děložního krčku atd.

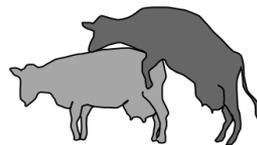
Očichávání a olizování

+/- 12 hodin

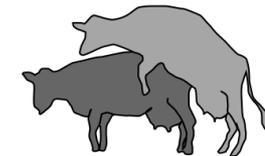
Plemenice naskakuje na ostatní

+/- 8 hodin

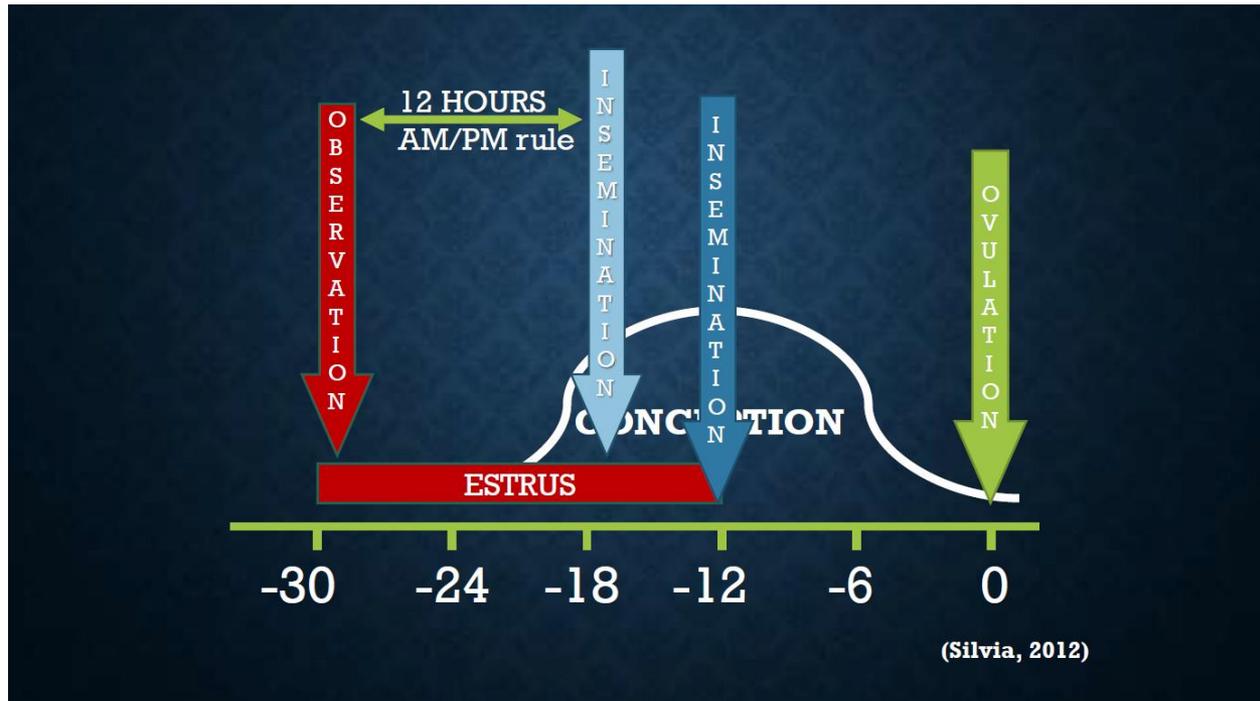
Plemenice na sebe nechá skákat
Reflex nehybnosti

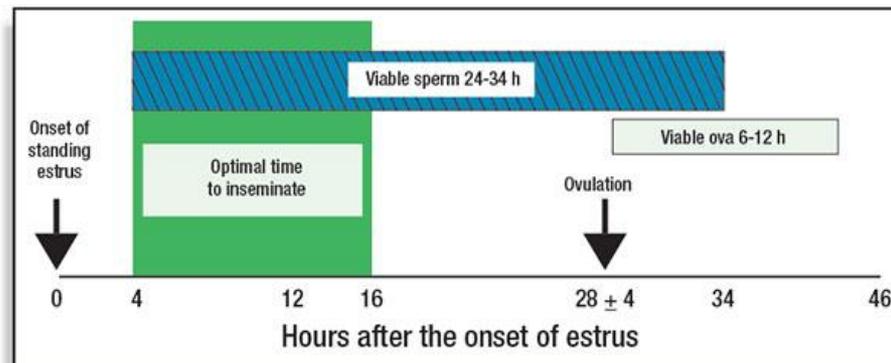
+/- 5 hodin

**Říje u vysokoprodukčních dojnic trvá 6-8 hodin.
Až 70 % během nočních hodin! (Gordon, 2007)**

Říje

Figure 1 Biological events associated with timing of insemination

Rozdělení systémů detekce říje

- **Vizuální pozorování**
  - Pomocné nástroje
  - Hormonální
- **Automatické systémy**
- **Ostatní** (zjišťování el. vodivosti poševní sliznice)

Vizuální pozorování

Vizuální pozorování by měl zootechnik provádět minimálně dvakrát až třikrát denně po dobu 30 – 45 minut.

Vizuální pozorování je přesnou metodou detekce, avšak její **efektivita** má rozpětí **od 50 do 70 %** (Rorie et al. 2002).

U velkých stád se její efektivita snižuje i pod 50% (Silvia, 2012). Její **přesnost** se pak pohybuje v rozmezí mezi **92-100%**.

Vizuální pozorování Faktory

+

- Vysoká přesnost při detekci
- Přirozené projevy zvířat
- Sledování více projevů u zvířete včetně zdravotního stavu
- Kombinace s dalšími nástroji pro detekci říje

-

- Nižší efektivita vyhledávání
- Zkušenost personálu
- Časová náročnost
- Tiché a noční říje
- Složitě vyhledání ve velkých stádech
- **Lidský faktor!**

Vizuální pozorování

Nástroje pro zlepšení vyhledání

- Značení kříd na ocasu krav

- Tlakové značkovače (KAMAR)

- Samolepky (Estroprotect)

- Videokamery + SW

- Vyšetření progesteronů v mléce
- Vazektomovaný býk

Vizuální pozorování - nástroje

Faktory

- Zvyšují přesnost vizuální detekce
- Snadná aplikovatelnost
- U použití barev jsou nízké náklady
- Falešně pozitivní zvěřata

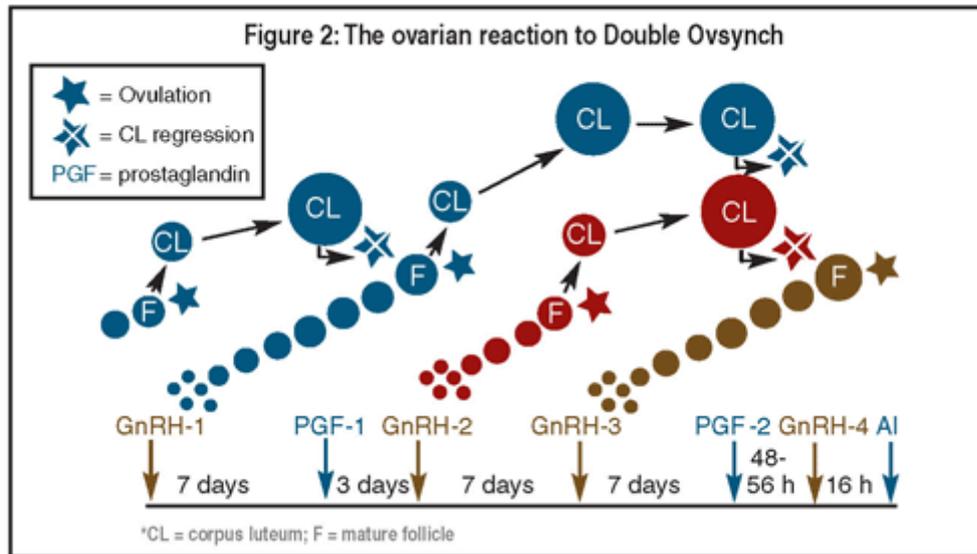

- Zkušený a proškolený personál
- Sledování 24/7
- Nedostatek personálu
- Udržitelnost
- U použití kamer je vysoká nákladovost
- U býka prubíře je omezená doba použitelnosti
- **Lidský faktor!**

Jiné využití hormonů

Načasování říje - Synchronizační protokoly

- Ovsynch, Presynch, Double Ovsynch, Resynch
- Využití CIDR
- OESTROPHAN

Synchronizační protokoly

Faktory

+

- Přesné načasování inseminace
- Zlepšení organizace práce
- Snížení lidského faktoru
- Použití u velkých stád
- Využití u problematických a nemocných plemenic

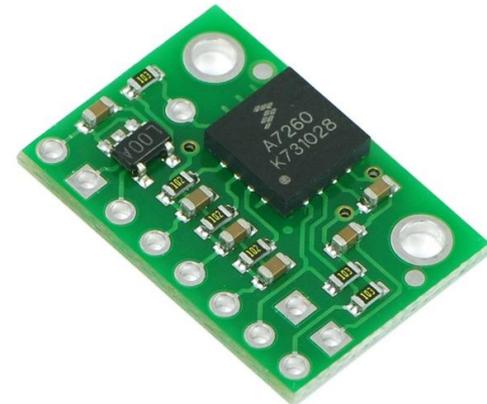
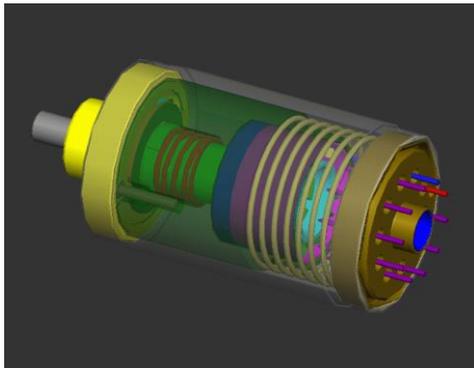
-

- Organizačně náročné na management farmy (časová přesnost)
- Nedostatek zkušeného personálu
- Používání hormonů ve stádě
- Tlak na snížení hormonů (mlékárny)
- Inter-inseminační intervaly
- Finanční náročnost

- **Lidský faktor!**

Automatické systémy detekce říje

Systemy, které automaticky sledují zvířata na základě jejich pohybové aktivity.

V současné době se nejvíce využívá technologie akcelerometrů (G – sensor), které sledují zrychlení v 3D prostoru.

Automatické systémy detekce říje

Obecné údaje

+

- Sledování aktivity zvířat 24/7
- Sledování zdravotních ukazatelů
- Vysoká přesnost systémů (90%)
- Možnost krčních respondérů, pedometrů a ušní respondér
- Zvýšení pracovní efektivity
- Vyšší přidaná hodnota
- Ekonomická návratnost (3 roky)

-

- Vyšší nákladovost na pořízení
- Nároky na obsluhu
- Nutná školení
- Omezená doba životnosti zařízení (většinou kolem 8 let)
- Duplicitní zadávání dat
- Riziko při manipulaci u pedometrů

Automatické systémy detekce říje

- **Aktivita** (říje)
  - vysoká přesnost při využití nejnovějších typů respondérů
  - minimálně 90% vyhledaných zvířat
- **Přežvykování** – Sledování doby nebo % přežvykován (krční, ušní)
- **Počty kroků**, doba stání a ležení, snížená aktivita (pedometry)
- **Doba příjmu potravy** – sledování časové (krční, ušní)
- **Počet žraní** – kolikrát se jde dané zvíře nažrat za den (krční, ušní)
- **Skupinové hodnocení** – vyhodnocení nejen za jednotlivce ale za skupiny
- **Chování zvířat během dne** – u skupin zvířat (krční)
- **Lokalizace zvířata**
- **Druhotné znaky** (Zdravotní ukazatele) – následné sledování pomocí SW řešení – laminity, obtížnost porodů, acidózy, ketózy)

Automatické systémy detekce říje

Kvíz - krávy

- Doba ležení • 12 - 14 hodin
- Počet ležení • 11 x za den
- Počet kroků • 2500 – 3000 za den
- Doba žraní • 4 – 6 hodin
- Doba přežvykování • 7 – 10 hodin
- Počet žraní • 9 – 14 denně

Monitoring zvířat během 24/7

Sledování zdravotního stavu

Monitoring zvířat během 24/7

Sledování chování zvířat

OVALERT®

**Nástroj chovatele pomáhající řešit
problematiku reprodukce a
zdravotního stavu zvířat **s možností
sdílet tato data a tím zvýšit
efektivitu využití systému.****

Co systém sleduje

- Přesná **detekce říje** – minimálně 90 % detekovaných zvířat
- Doby **příjmu potravy, přežvykování** a počtu žraní za den
- **Historie** sledování příjmu potravy a přežvykování 60 dní zpětně
- Sledování **chování celého stáda** a skupin během 48 hodin
- Sledování vybraných zvířat chovatelem

Upozornění:

- **Urgentní varování** při delší neaktivitě zvířat (nepřijímá potravu či nepřežvykuje)
- Upozornění na snížení příjmu krmiva a přežvykování u skupin zvířat

Detekce říje

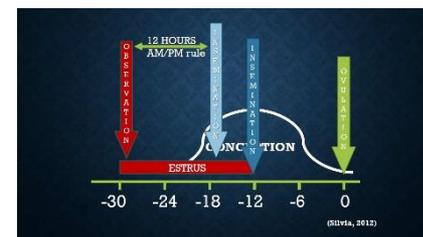
- Detekce minimálně 90 % zvířat v říji včetně tichých říjí
- Ukázání optimálního času inseminace
- Propojení na SireMatch
- Ukázání nevhodných zvířat k inseminaci
- Detailní informace o zvířeti

Detekce říje

	Obojek▲	CZV➤	Název sk.➤	PL➤	Věk➤	Lakt. dní➤	Status➤	Posl. upozornění➤	Fáze říje	Upozornění▲	Inseminace	V říji	Bez říje
▼	240	CZ 932406894	01	2	3.08	128	jal	16		✔	○	○	○
▼	106	CZ 932432636	06	1	2.05	66	Nezn	22		✔	○	○	○
▼	122	CZ 932459859	06	1	2.00	15	Nezn			✔	○	○	○
▼	36	CZ 932346834	06	3	4.09	20	Nezn			?	○	○	○
▼	171	CZ 932377709	02	2	4.03	300	brezi	6		?	○	○	○
▼	178	CZ 932346766	04	3	5.02	331	brezi	127		?	○	○	○
▼	313	CZ 932335264	02	3	5.05	242	brezi	44		?	○	○	○
▼	269	CZ 932406950	06	2	3.05	97	ins	7		?	○	○	○
▼	28	CZ 932432646	02	1	2.04	126	jal	12		?	○	○	○
▼	59	CZ 932377724	03	2	4.02	347	brezi	14		?	○	○	○
▼	246	CZ 932346801	04	3	5.00	299	brezi	20		?	○	○	○
▼	89	CZ 932237382	03	6	8.10	323	brezi	33		✘	○	○	○
▼	392	CZ 932406922	02	2	3.07	155	brezi	20		✘	○	○	○

- ✔ V říji
- ? Podezřela
- ✘ Nevhodná k inseminaci

Sledování zdravotního stavu

Sledování zdravotního stavu během 48 hodin

18 hours

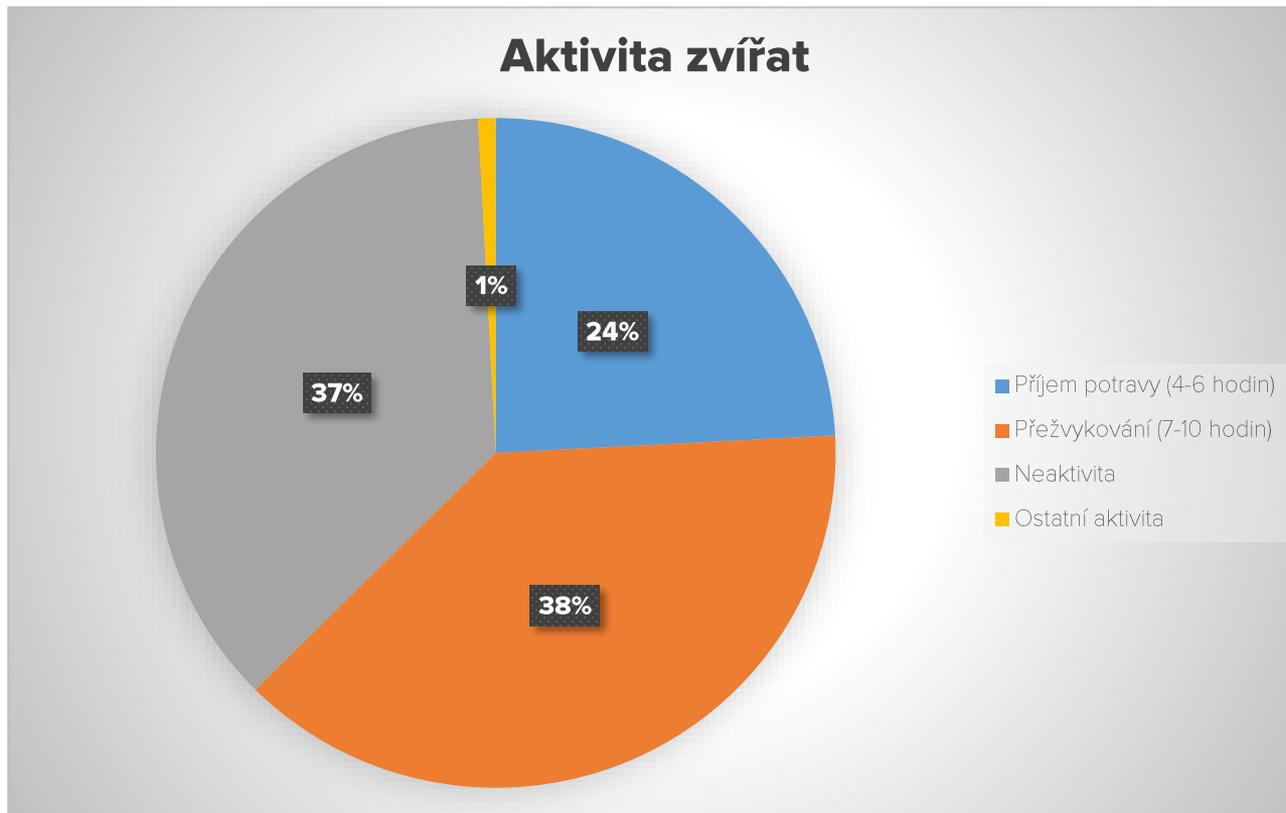
 žraní   přežvykování   neaktivita   Ostatní pohyb

Informace s historií 48 hodin

OVALERT®

Chování zvířat během dne

Pastva

- Zvýšený čas příjmu potravy
- Zvýšená ostatní aktivita

Sledování individuálních zvířat

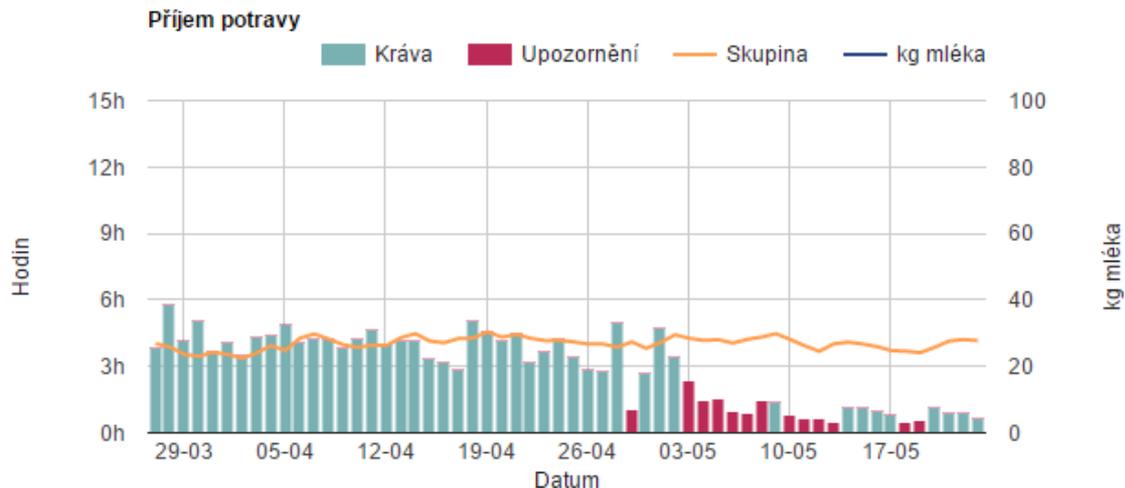
OVALERT®

Sledování zdravotního stavu

sledování denního průměru zvířete za posledních 60 dní včetně porovnání se skupinou.

									Trvání		
Obojek	CZV	Název sk.	PL	Věk	Lakt. dní	Status	Předp. mezidobi	Bez příjmu	Žraní	Monitoring	
▼	455	CZ 981223776	06	4 5.10	150	ins	356	⚠		☐	
▼	447	CZ 981243241	06	3 4.08	173	ins	372	⚠		☐	
▲	563	CZ 981207951	01	6 6.08	24	Nezn		⚠		☐	

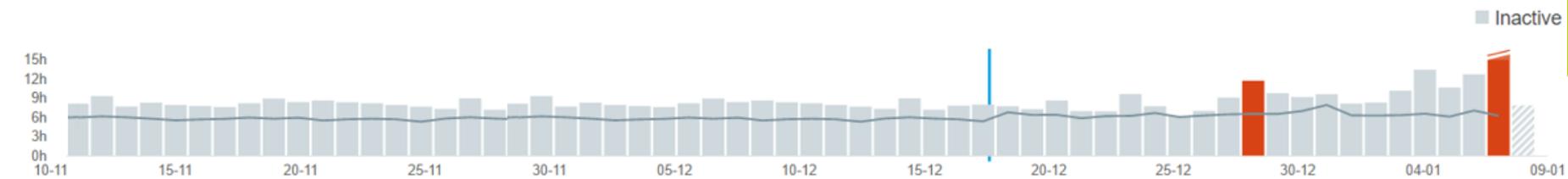
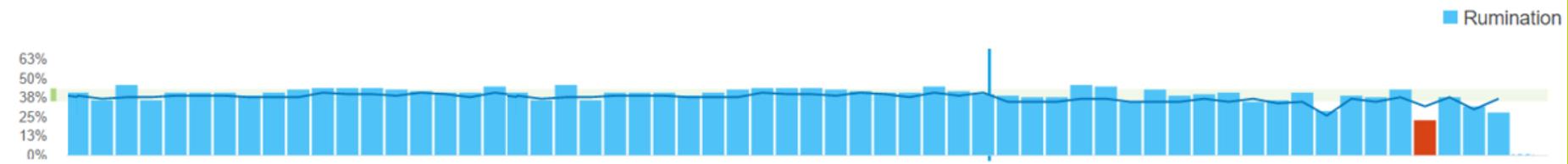
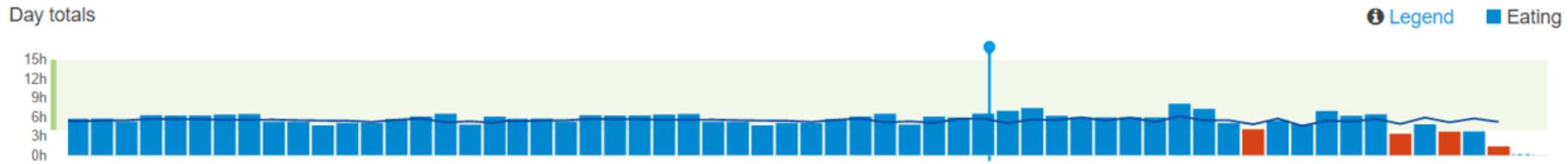
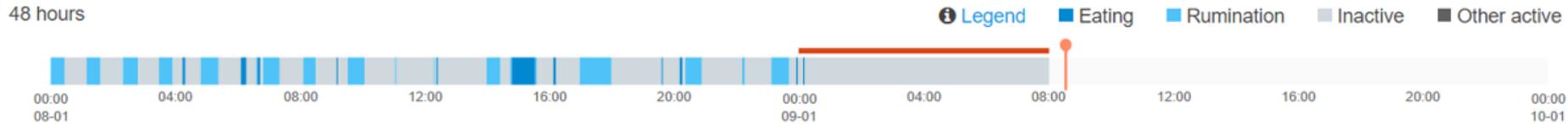
Jméno CZ 981207951
Ušní číslo 207951
Číslo sk. 1
Poč. ins. 0
Posl. ins. (dní)
Poč. upoz. lakt. 20
Poč. upoz. zasušení

Sledování zdravotního stavu individuálních zvířat

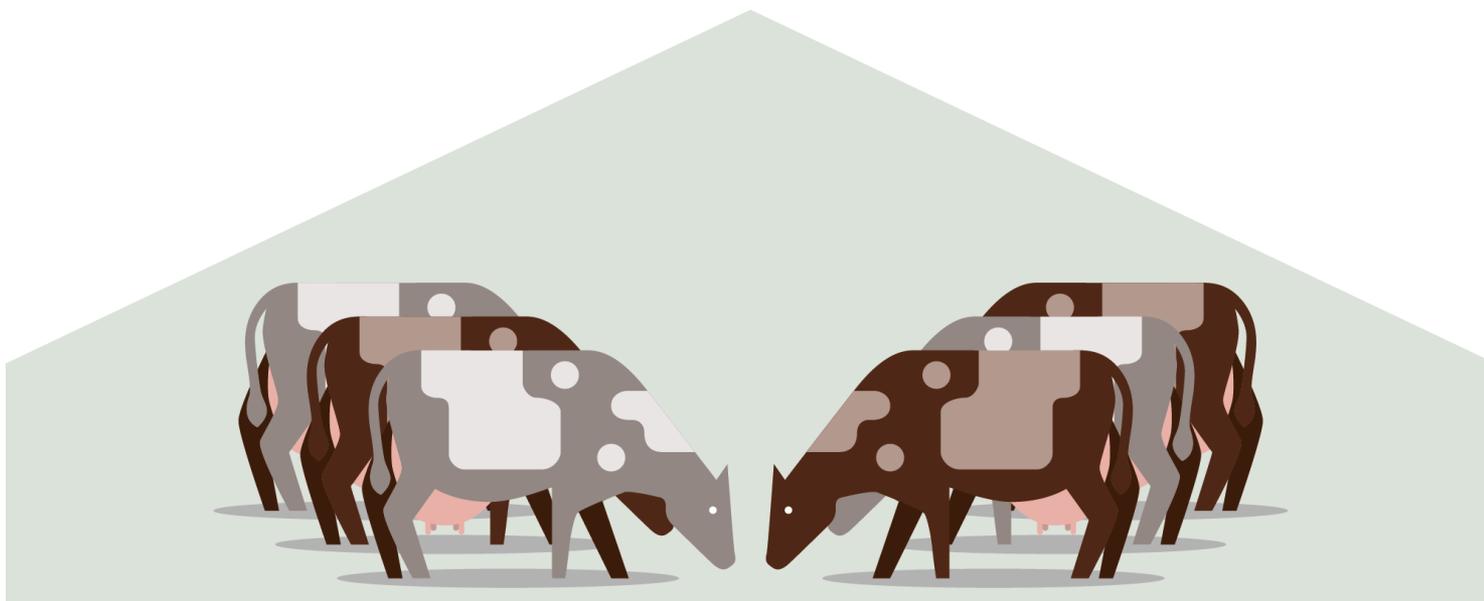
Urgentní upozornění

☐ Animal	☐ Location group	☐ Lact. days	☐ Reproduction state	☐ Inactive
418	5.	26		8:02

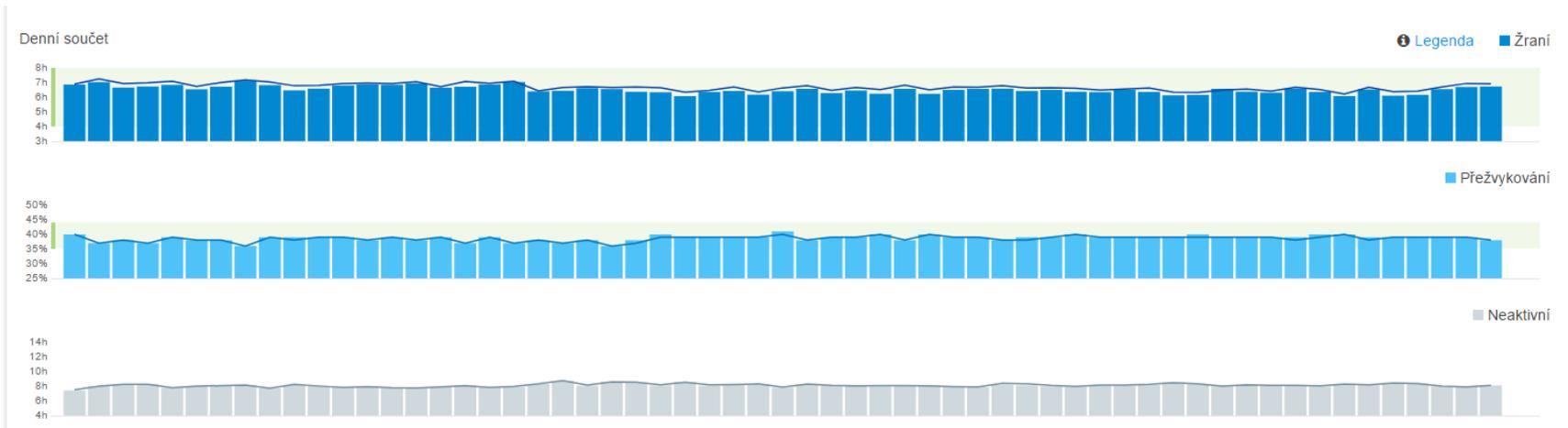

Sledování skupin zvířat

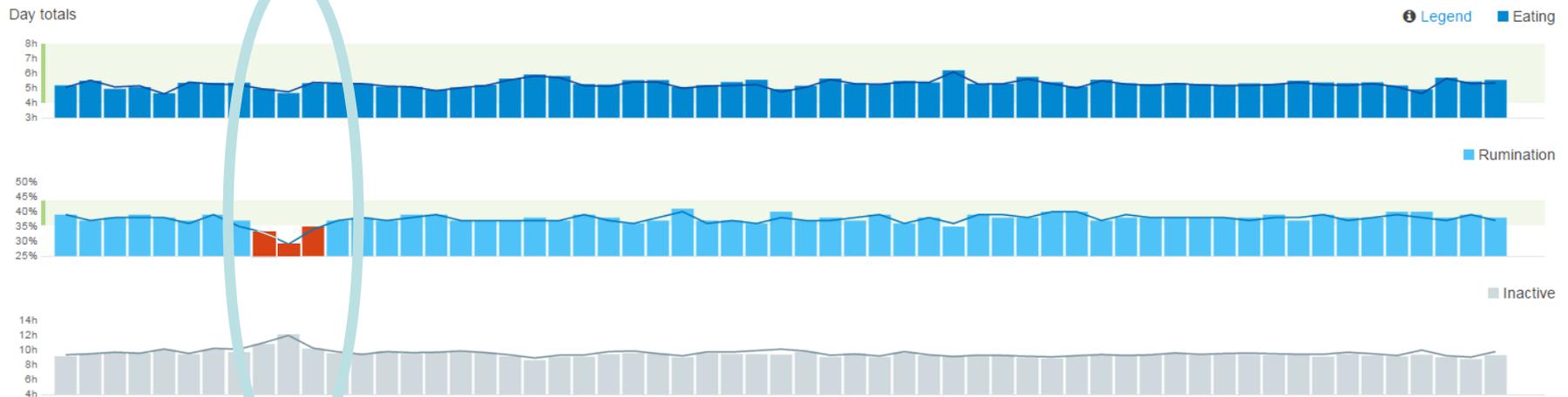
Sledování zdravotního stavu skupin

Co dané grafy ukazují:

- Dostupnost krmiva
- Dostupnost vody
- Kvalita krmné dávky

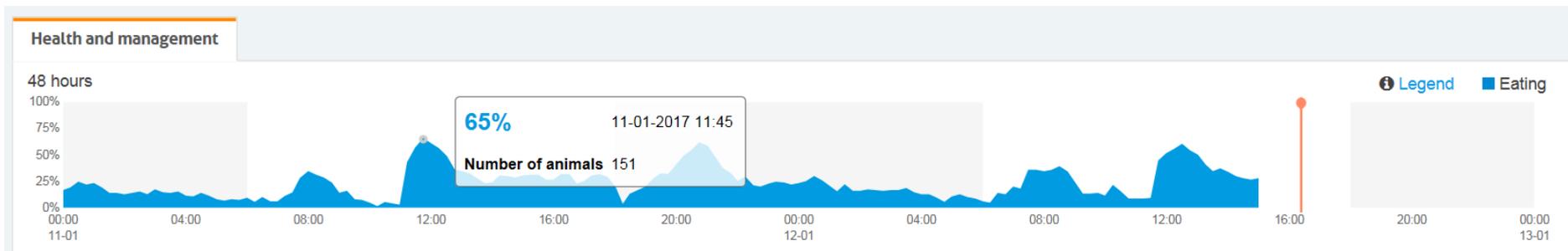
Problém v krmné dávce

Sledování zdravotního stavu skupin

Chování skupin během 48 hodin

48 hodinový přehled příjmu krmiva a % zastoupení zvířat, která žerou

Co daný graf ukazuje:

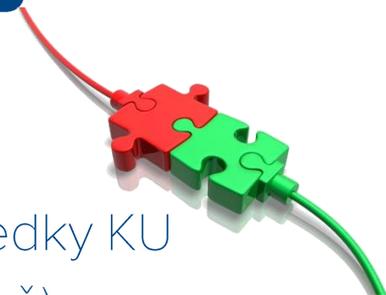
- Čas vrcholu příjmu krmiva ve stáji
- Frekvenci a dobu krmení zvířat
- Dostupnost krmiva pro danou dobu

Poziční systém – lokalizace zvířat

- Přesné určení pozice zvířat ve stájí(ch)
- Mobilní aplikace (pro telefon / tablet)
- Efektivní vyhledání zvířat pro inseminaci popř. se zdravotními problémy

Praktická ukázka

Propojení na datové zdroje

- **Kontrola užitečnosti** – rychlé výsledky a měsíční výsledky KU
- **Inseminace** z Webskotu (denně) nebo ČMSCH (měsíčně)
- **Napojení na dojírenské systémy** (obojky, skupiny, RDG atd.)
- **Ústřední evidence** – aktuální stav zvířat
- **SireMatch** – přípařovací program

Hlavní výhody Ovalertu

- **Bez nutnosti zadávat data!**
- **Přesná detekce říje včetně optimální doby inseminace**
- **Kombinace doby žraní a přežvykování**
- **Propojení na dojírenské systémy a další zdroje**
- **Jednoduchost systému**
- **Posílání SMS**
- **Identifikace pro dojírenské systémy**
- **Vysoká spolehlivost a kvalita**
- **Napojení pozičního systému**

Odborná podpora systému!

REFERENCE

**V ČR již 65 instalací a více jak
22 000 respondérů**

**Globálně více jak 1200 instalací
po celém světě**

Děkuji za pozornost

**Více informací
www.rizenistada.cz**